

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TRC3 BÖLGESİ GENEL GÖRÜNÜMÜNE İLİŞKİN GÖSTERGELER

20.08.2025

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

TRC3 BÖLGESİ DEMOGRAFİK VE SOSYAL GÖRÜNÜMÜNE İLİŞKİN GÖSTERGELER

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TOPLAM NÜFUS DAĞILIMI

Bölge/il	2021	2022	2023	2024
TRC3	2.367.645	2.393.781	2.454.236	2.457.718
Batman	626.319	634.491	647.205	654.528
Mardin	862.757	870.374	888.874	895.911
Siirt	331.980	331.311	347.412	336.453
Şırnak	546.589	557.605	570.745	570.826

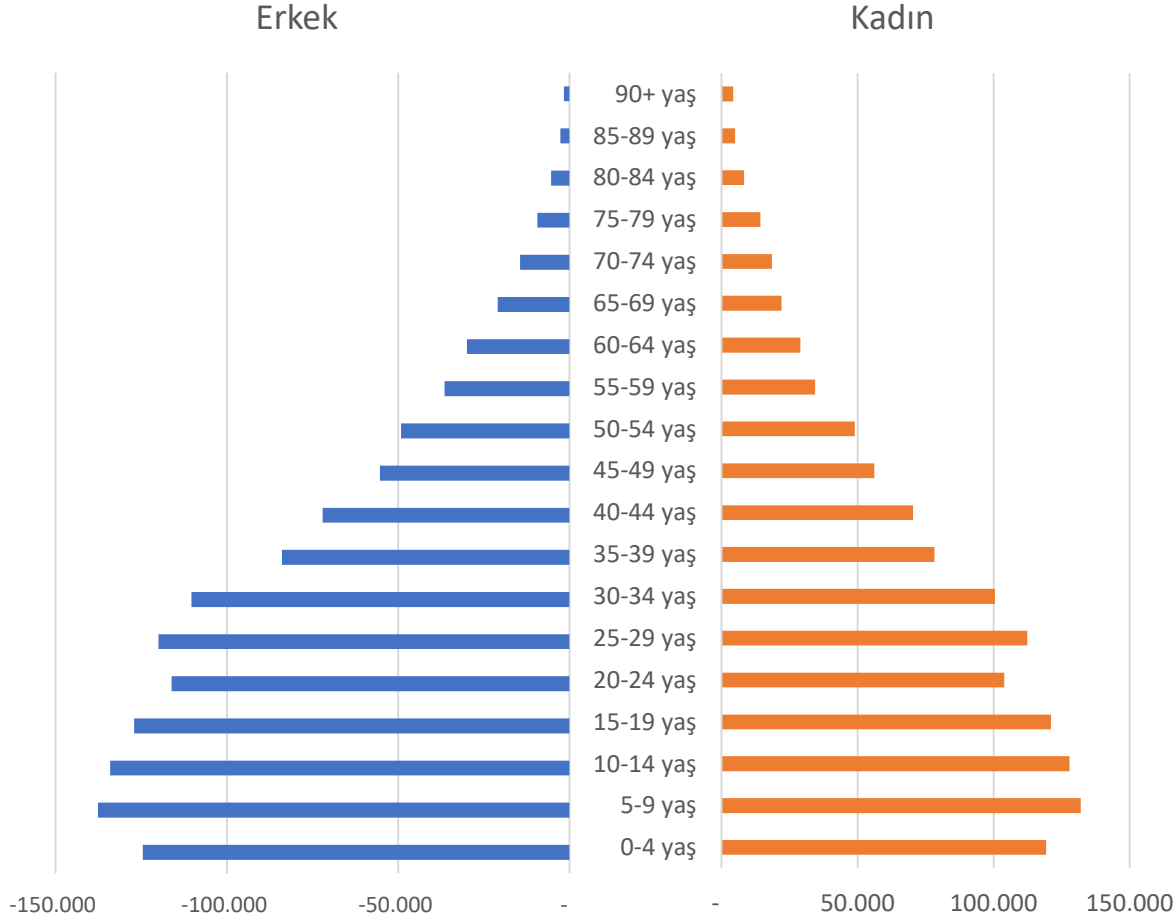
Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TRC3 BÖLGESİ YAŞ GRUPLARINA GÖRE NÜFUSUN DAĞILIMI

Kaynak: TÜİK

SEGE (Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırmaları-2022)

BATMAN	İlçe	TR Sıralama	İl Sıralaması	Kademe
	Merkez	245	1	3
	Hasankeyf	781	2	5
	Beşiri	831	3	5
	Kozluk	878	4	6
	Gercüş	901	5	6
	Sason	925	6	6

MARDİN	İlçe	TR Sıralama	İl Sıralaması	Kademe
	Artuklu	259	1	3
	Kızıltepe	436	2	4
	Midyat	526	3	4
	Nusaybin	554	4	4
	Ömerli	869	5	6
	Dargeçit	873	6	6
	Yeşilli	893	7	6
	Mazıdağı	916	8	6
	Derik	929	9	6
	Savur	953	10	6

SİİRT	İlçe	TR Sıralama	İl Sıralaması	Kademe
	Merkez	313	1	3
	Kurtalan	812	2	5
	Baykan	924	3	6
	Tillo	931	4	6
	Eruh	934	5	6
	Şirvan	968	6	6
	Pervari	972	7	6

ŞIRNAK	İlçe	TR Sıralama	İl Sıralaması	Kademe
	Merkez	514	1	4
	Cizre	610	2	4
	Silopi	734	3	5
	Beytüşşebap	794	4	5
	Uludere	844	5	5
	İdil	863	6	6
	Güçlükönak	900	7	6

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KİŞİ BAŞINA GSYİH (DOLAR)

Bölge/İl	2021	2022	2023
Batman	4.025	4.951	5.866
Mardin	5.537	6.220	7.236
Siirt	4.420	4.785	6.702
Şırnak	4.980	5.254	7.555

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

NÜFUS YOĞUNLUĞU

Bölge/İl	2022	2023	2024
TR	111	111	111
TRC3	92	94	94
Batman	136	139	146
Mardin	99	101	102
Siirt	61	63	60
Şırnak	78	80	79

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

EĞİTİM HİZMETLERİ

Toplam Öğrenci Sayısı

Üniversite	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora	Genel Toplam
Batman Üniversitesi	7.530	5.469	2.237	116	15.352
Mardin Artuklu Üniversitesi	6.181	9.082	1.858	129	17.250
Siirt Üniversitesi	6.500	10.862	1.319	142	18.823
Şırnak Üniversitesi	2.817	2.134	990	31	5.972
Genel Toplam	23.028	27.547	6.404	418	57.397

Kaynak: TÜİK

Okuma Yazma Bilmeyen Oranı (15+ Yaş)

Bölge/il	2021	2022	2023
TR	2,1	2,0	2,0
TRC3	4,8	4,6	4,5
Batman	3,8	3,6	3,5
Mardin	5,7	5,4	5,3
Siirt	5,2	5,1	4,8
Şırnak	4,4	4,2	4,1

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TRC3 BÖLGESİ TARIM SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜMÜNE İLİŞKİN GÖSTERGELER

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

ARAZİ DAĞILIMI (HEKTAR - ha) (2018)

	Mardin	Şırnak	Siirt	Batman
Tarımsal Alanlar	444.138	139.898	130.579	192.592
Orman ve Yarı Doğal Alanlar	303.552	437.154	306.384	185.280
Doğal Çayır ve Mera Alanları	116.497	119.765	128.220	57.007
Su Kütleleri ve Sulak Alanlar	658	2.974	3.008	7.611
Yapay Bölgeler	12.990	7.266	3.783	6.457
TOPLAM	877.835	707.057	571.974	448.947

Kaynak: TOB (<https://corinecbs.tarimorman.gov.tr/corine>)

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TARIMSAL İŞLETMELER/ÜRETİCİ (Sayı)

Bölge/il	2021	2022	2023	2024
Batman	574	984	561	486
Mardin	4.585	4.726	4.379	3.935
Siirt	921	1.055	834	783
Şırnak	694	774	786	739
TRC3	6.774	7.539	6.560	5.943
Türkiye	511.923	512.966	460.260	427.298
TRC3/TR	1,32%	1,47%	1,43%	1,39%

Kaynak: SGK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TARIM SEKTÖRÜ İSTİHDAMI

Bölge/il	2021	2022	2023	2024
TRC3 (bin kişi)	68	100	100	94
TRC3/TR	1,37%	2,06%	2,13%	1,95%
Tarım/İstihdam (TRC3)	15,01%	19,57%	17,67%	15,51%
Tarım/İstihdam (TR)	17,18%	15,82%	14,84%	14,80%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TARIMSAL İHRACAT (DOLAR)

Bölge/İl	2021	2022	2023	2024
Mardin	552.028,2	689.056,6	714.226,7	637.740,5
Batman	12.341,1	14.580,1	6.996,9	12.107,6
Siirt	2.651,7	1.778,7	1.298,8	4.035,7
Şırnak	434.696,8	489.960,9	356.143,2	508.911,8
TRC3	1.001.717,8	1.195.376,3	1.078.665,7	1.162.795,6
TRC3/TR	3,37%	3,49%	3,08%	3,21%

Kaynak: TİM

TARIM SEKTÖRÜNÜN GSYH VE ÜLKE İÇERİSİNDEKİ PAYI

Tarım / GSYH (%)

İl/Bölge	2021	2022	2023
Batman	8,83	8,65	8,68
Mardin	11,69	14,48	14,43
Siirt	19,43	20,27	20,02
Şırnak	7,85	7,94	7,83
TRC3	11,15	12,33	12,21
TR	6,19	7,24	6,95

Kaynak: TÜİK

Tarımsal Hasılanın Ülke İçindeki Payı (%)

İl/Bölge	2021	2022	2023
Batman	0,44	0,41	0,42
Mardin	1,11	1,19	1,17
Siirt	0,57	0,49	0,58
Şırnak	0,42	0,35	0,43
TRC3	2,55	2,44	2,59

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

BİTKİSEL ÜRETİM ALANI (HEKTAR) (2024)

Tarım Alanı Dağılımı / Bitkisel Üretim (hektar)

Bölge/İl	Tahıllar ve Diğer Tarla Bitkileri (ha)	Nadas (ha)	Sebze (ha)	Meyve ve Uzun Ömürlü Bitkiler (ha)	Yem Bitkileri (ha)
Mardin	264.247	3.894	10.862	48.231	737
Batman	70.292	227	3.149	18.548	693
Siirt	55.250	335	916	44.200	2.545
Şırnak	87.757	10.198	3.565	5.341	6.151
TRC3	477.545	14.654	18.492	116.320	10.125
TRC3/TR	2,85%	0,52%	2,60%	3,15%	0,37%

Kaynak: TÜİK

BİTKİSEL ÜRETİM MİKTARLARI

Durum Buğdayı

	2021	2022	2023	2024
Ekilen Alan (da)	1.348.131	1.445.390	1.298.673	1.638.681
Üretim (ton)	481.026	549.519	495.862	691.162
Verim (TR)	266	296	318	292
Verim (TRC3)	358	380	382	422

Kırmızı Mercimek

	2021	2022	2023	2024
Ekilen Alan (da)	566.088	618.697	551.714	486.151
Üretim (ton)	52.817	94.378	94.763	89.547
Verim (TR)	92	133	153	167
Verim (TRC3)	93	153	172	184

Karpuz

	2021	2022	2023	2024
Ekilen Alan (da)	43.868	48.985	52.957	48.227
Üretim (ton)	130.342	144.967	151.709	136.600
Verim (TR)	4.755	4.918	4.913	5.055
Verim (TRC3)	2.971	2.959	2.865	2.832

Kavun

	2021	2022	2023	2024
Ekilen Alan (da)	55.907	63.290	65.571	68.843
Üretim (ton)	86.837	103.309	107.899	121.801
Verim (TR)	2.450	2.530	2.560	2.619
Verim (TRC3)	1.553	1.632	1.646	1.769

Üzüm

	2021	2022	2023	2024
Bağ Alanı (da)	476.123	472.670	461.696	466.650
Üretim (ton)	210.889	207.679	207.080	245.270
Verim (TR)	940	1.083	900	932
Verim (TRC3)	443	439	449	526

Antep Fıstığı (Siirt Çeşidi)

	2021	2022	2023	2024
Meyvelik Alanı (da)	479.542	536.831	605.845	658.563
Üretim (ton)	27.817	34.257	37.436	31.884
Verim (TR)	31	59	42	79
Verim (TRC3)	58	64	62	48

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

HAYVAN VARLIĞI

Küçükbaş Hayvan Sayısı (Baş)

Yıl	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak	TR	TRC3/TR
2021	954.946	1.119.601	1.295.989	1.297.647	57.519.204	8,10%
2022	876.851	1.066.279	1.160.195	1.427.822	56.265.750	8,10%
2023	890.687	987.553	1.197.307	1.217.253	52.363.410	8,20%
2024	1.024.909	975.076	1.327.740	1.283.464	54.902.668	8,40%

Kaynak: TÜİK

Büyükbaş Hayvan Varlığı (Baş)

	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak	TRC3/TR
Büyükbaş Hayvan Sayısı (2024)	100.630	85.837	27.292	61.969	1,60%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

HAYVANSAL ÜRETİM - Doğal Bal Üretimi (Ton)

Yıl	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak	TRC3	TRC3/TR
2021	94.908	368.854	2.322.994	377.245	3.164.001	3,28%
2022	232.199	506.239	2.497.726	325.04	3.561.204	3,01%
2023	244.759	861.848	2.798.920	460.111	4.365.638	3,80%
2024	293.106	812.400	3.048.471	683.585	4.837.562	5,07%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

COĞRAFİ İŞARET TESCİLİ (Adet)

Yıl	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak	TRC3
2018	1	6	4	1	12
2025	6	24	9	9	48

Kaynak: Türk Patent ve Marka Kurumu

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TRC3 BÖLGESİ TURİZM SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜMÜNE İLİŞKİN GÖSTERGELER

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TESCİLLİ SİT ALANI VE TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI SAYISI

Yıl	Gösterge (Adet)	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak	TRC3
2024	Tescilli Sit Alanı	358	69	38	90	555
	Taşınmaz Kültür Varlıkları Sayısı	1.683	135	160	248	2.226
2023	Tescilli Sit Alanı	297	57	36	44	434
	Taşınmaz Kültür Varlıkları Sayısı	1.612	129	152	193	2.086

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

DÜNYA MİRASI LİSTESİ'NDEKİ SİT ALANLARI

Yerin Adı	Liste	İli	Kabul Tarihi
Mardin Kültürel Peyzajı	Geçici	Mardin	2000
Zeynel Abidin Camii ve Mor Yakup (St. Jacob) Kilisesi	Geçici	Mardin	2014
İsmail Fakirullah Türbesi ve Işık Kırılma Mekanizması	Geçici	Siirt	2015
Mardin Midyat Çevresi (Tur Abdin) Geç Antik ve Orta Çağ Kilise-Manastırları	Geçici	Mardin	2021

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

YERLİ VE YABANCI TURİST TESİSE GELİŞ SAYISI

Yıl	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak	TRC3	Türkiye
2021	415.542	171.721	41.377	147.460	776.100	70.737.761
2022	482.515	186.917	42.745	158.806	870.863	92.367.350
2023	253.499	146.977	28.041	87.280	515.797	77.298.091
2024	351.771	126.592	30.000	127.127	635.490	83.243.556

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

YERLİ VE YABANCI TURİST GECELEME SAYISI

Yıl	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak	TRC3	Türkiye
2021	655.642	266.664	42.464	203.164	1.167.934	170.935.850
2022	772.239	347.571	73.325	233.468	1.426.603	237.689.643
2023	450.389	58.617	285.104	153.308	947.418	203.187.830
2024	572.958	268.024	53.036	189.625	1.083.643	216.017.715

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

YERLİ VE YABANCI TURİST ORTALAMA KONAKLAMA SÜRESİ

Yıl	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak	TRC3	Türkiye
2021	1,6	1,6	1	1,4	1,5	2,4
2022	1,6	2	1,7	1,4	1,6	2,6
2023	1,8	1,9	2	1,7	1,8	2,6
2024	1,8	2,2	1,7	1,5	1,8	2,6

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KONAKLAMA TESİSLERİ DOLULUK ORANLARI

Yıl	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak	Türkiye
2021	33,3	45,0	24,6	33,2	42,3
2022	37,5	44,1	23,1	37,8	54,9
2023	25,5	43,3	18,0	38,6	50,1
2024	33,5	34,6	16,8	48,2	51,9

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KONAKLAMA TESİSİ SAYISI

Yıl	Tesis/Oda Sayısı	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak	TRC3	TR
2021	Tesis Sayısı	92	26	9	18	145	5.386
	Oda Sayısı	3.573	1.275	485	1.021	6.354	508.511
	Yatak Sayısı	7.513	2.596	944	2.310	13.363	1.065.537
2022	Tesis Sayısı	46	10	2	9	66	5.443
	Oda Sayısı	2628	719	187	681	4.215	584.908
	Yatak Sayısı	5322	1462	374	1364	8.522	1.233.699
2023	Tesis Sayısı	56	10	2	10	78	5.948
	Oda Sayısı	2967	719	187	779	4.652	605.640
	Yatak Sayısı	6058	1462	374	1560	9.454	1.276.768
2024	Tesis Sayısı	109	169	15	8	301	22.174
	Oda Sayısı	2.481	2.093	883	447	5.904	957.956
	Yatak Sayısı	4.970	4.198	1.791	894	11.853	1.993.402

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#YEREL
KALKINMA
HAMLESİ

TRC3 BÖLGESİ SANAYİ VE TİCARET SEKTÖRÜ GENEL GÖRÜNÜMÜNE İLİŞKİN GÖSTERGELER

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

SEKTÖRLERİN GSMH İÇİNDEKİ DAĞILIMI (2023)

Bölge/il	Tarım	Sanayi	Hizmetler
Mardin	14%	21%	64%
Batman	9%	38%	54%
Şırnak	8%	10%	83%
Siirt	20%	25%	55%
TRC3	12%	22%	65%
TRC	14%	32%	54%
TR	7%	32%	61%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

SANAYİ ÜRETİM DEĞERLERİ (1000 TL)

Bölge/il	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak
2021	7.032.296	8.777.060	2.401.058	2.134.094
2022	20.738.040	17.341.834	5.594.164	4.146.447
2023	29.522.598	28.458.503	11.645.171	8.440.461

Kaynak: TÜİK

OSB/KSS/SS BİLGİLERİ

Sanayi Alanlarının Büyüklüğü(Parsel)

	Mardin	Batman	Şırnak	Siirt
Parsel	403	191	149	45

Kaynak: OSBÜK

Sanayi Alanlarının Büyüklüğü(Hektar)

	Mardin	Batman	Şırnak	Siirt
Hektar	462	379	176	70

Kaynak: OSBÜK

Sanayi Alanı Sayısı (2025)

	Mardin	Batman	Şırnak	Siirt
OSB	3	1	2	1
KSS	4	4	3	1
SS	2	-	-	-

Kaynak: OSBÜK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

İHRACAT DEĞERLERİ (1.000\$)

Bölge/il	2021	2022	2023
Batman	58.938	220.497	450.678
Mardin	1.003.606	1.142.169	1.089.010
Siirt	85.613	72.867	41.424
Şırnak	854.816	839.936	720.305
TRC3/TR	0,89%	0,90%	0,90%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

İMALAT GİRİŞİM SAYILARI

Yıl	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak	TRC/TR
2021	1.727	2.429	506	825	1,11%
2022	1.904	2.621	523	899	1,15%
2023	1.933	2.575	477	917	1,14%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

AR-GE HARCAMASI

Gayri Safi Yurtiçi AR-GE Harcaması ve AR-GE İnsangücü : AR-GE Harcaması (1000 TL)

Yıl	TRC3	Güneydoğu Anadolu	Türkiye	TRC3/TR
2021	545.956	2.084.954	101.737.888	0,54%
2022	518.229	3.389.375	198.669.744	0,26%
2023	1.045.892	6.546.310	377.542.284	0,28%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

AR-GE İNSAN GÜCÜ

Gayri Safi Yurtiçi AR-GE Harcaması ve AR-GE İnsangücü : AR-GE İnsangücü (Kişi)

Yıl	TRC3	Güneydoğu Anadolu	Türkiye	TRC3/TR
2021	1.569	9.360	358.289	0,44%
2022	1.583	9.026	378.157	0,42%
2023	1.876	9.315	397.167	0,47%

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TEŞVİK BELGESİ DAĞILIMI

Yıl	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak	TRC/TR
2021	274	320	21	89	6%
2022	165	144	33	54	3%
2023	331	262	38	92	5%

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

SANAYİ İSTİHDAMI

Yıl	Mardin	Batman	Siirt	Şırnak
2021	25.331	31.727	2.688	4.701
2022	30.289	35.868	3.177	6.261
2023	32.252	35.382	2.697	7.086

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

TRC3 BÖLGESİ ÇEVRE GENEL GÖRÜNÜMÜNE İLİŞKİN GÖSTERGELER

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

HAVA KİRLİLİĞİ (PM10 Ort.)

Yıl	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak
2021	10	53	45	76
2022	90	55	50	78
2023	72	54	43	65

Kaynak: Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KIR/KENT NÜFUS ORANI

Yıl	Batman	Siirt	Şırnak
2022	17,4	32,4	34,9
2023	17,9	31,4	32,8
2024	16,5	30,9	32,3

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

İÇME SUYUNA ERIŞİM ORANI

Yıl	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak
2018	96	86	99	96
2020	98	96	98	98
2022	98	99	99	96

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

KANALİZASYONA HİZMETLERİNE ERİŞİM ORANI

Yıl	Batman	Mardin	Siirt	Şırnak
2018	93	75	97	92
2020	93	70	98	93
2022	97	82	99	92

Kaynak: TÜİK

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

DİCLE KALKINMA AJANSI

Genel Sekreterlik

Yenişehir Mah. Kızıltepe Cad. No: 4 Artuklu/MARDİN
0 482 212 11 07

info@dika.org.tr

www.dika.org.tr

 / [tcdicleka](https://twitter.com/tcdicleka)

 / [tcdicleka](https://www.instagram.com/tcdicleka)

 / [tcdicleka](https://www.linkedin.com/company/tcdicleka)

 / [tcdicleka](https://www.youtube.com/tcdicleka)